

Беценко Т. П.,
*доктор філологічних наук,
 професор кафедри української мови
 Сумського державного педагогічного університету
 імені А. С. Макаренка*

ІДЮСТИЛЬ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА: СИНТАКСИЧНІ ЗАСОБИ ПОЕТИКИ

Анотація. У статті подана спроба проспостерігати за стилізованими та стилістичними домінантами творчої манери новеліста. Увага зосереджена на аналізі синтаксичної організації творів митця. Запропоновано огляд ключових ознак, характерних для синтаксису новел художника слова. З'ясовано в загальних рисах стилістичний потенціал синтаксичних структур.

Ключові слова: ідіостиль, ідіолект, синтаксис художньої мови, стилістичні засоби синтаксису, поетика синтаксичних структур, новелістика.

Постановка проблеми. Стиль новели вимагає особливої організації текстового матеріалу. Специфіка мовнообразного континууму відчутна на синтаксичному рівні – найвищому в ієрархії системи мови. Тому, щоб пізнати ідіолект митця – спосіб мислення та особливості формування думки, треба звернути увагу на синтаксичне впорядкування його творів. Синтаксична організація тексту – це форма, в яку втілена думка, загальна його модель. Зрозуміти природу ідіостилу митця – означає пізнати специфіку його комунікативності, тобто зрозуміти способи, засоби формування та матеріального втілення думки у висловленні. Це можна осягнути лише на прикладі аналізу синтаксичних структур, які використовує митець, що не так легко здійснити. Разом з тим синтаксис – категорія стилістична у художньому тексті. Встановити стилістичну роль синтаксичних структур у художньому втіленні – одне з найскладніших та найактуальніших завдань стилістики. Проблемам стилістичного синтаксису (теоретичним та практичним аспектам) присвячено відносно небагато праць в українському мовознавстві (В. Кононенко, С. Єрмоленко, Л. Козловська, М. Крупа, Л. Голоюх, Т. Беценко, С. Бибик, Л. Мялковська та ін.). Теоретичні питання стилістичного синтаксису розглядали С. Я. Єрмоленко та В. Кононенко. З огляду на вищевикладене актуальність теми наукового дослідження вбачаємо у потребі подальшої розбудови галузі синтаксичної стилістики на прикладі спостереження та опису синтаксичної організації національно-мовної спадщини художників слова.

В. Стефанік в когорті українських митців постав як самобутній і сильний новеліст, кожне його висловлення – чітке та карбоване, точне і вичерпне. Синтаксис новелістики В. Стефаніка, на нашу думку, – простий і водночас образно-мотивований; думка представлена лаконічно, сформульована конкретно та містко. Мовнообразні форми, актуалізовані митцем, покликані передати трагізм та надрильність зображуваного.

Аналіз останніх публікацій. Літературознавчий аспект дослідження художньої спадщини В. Стефаніка репрезентовано у працях багатьох дослідників (І. Андрусак, Д. Барабаш, С. Баран, В. Барчук, М. Басараб, Т. Бойко, І. Букса, О. Бутенко, М. Васильчук, Я. Гоян, А. Градовський, З. Гузар, І. Дробот,

Д. Єсипенко, В. Зубович, Л. Кіліченко, Г. Клочек, С. Копчак, В. Костюк, М. Коцюбинська, Л. Круль, Ю. Кузнецов, М. Кучинський, Н. Лисенко, Т. Литвин, С. Микуш, Р. Мовчан, Р. Піхманець, В. Полек, С. Процюк, Ф. Погребенник, О. Слоньовська, О. Солевей, Г. Софійчук, І. Руснак, М. Ткачук, М. Федунь, С. Хороб, Н. Шумило, Н. Яцків та ін.).

Мовотворчість В. Стефаніка також була об'єктом наукових студій. Різномірний лінгвістичний аналіз творів письменника засвідчено у розвідках В. Кононенка, С. Я. Єрмоленко, В. Грещука, П. Білоусенка, М. Голянич, А. Зеленька, О. Демської, Л. Мацько, М. Скаба, З. Сікорської, І. Кобилянського, М. Кобилянської, Н. Журавльової, Н. Бабиц. Мову творів митця досліджували М. Антонович, Я. Баран, Д. Бондаренко, У. Буграк, Я. Вакалюк, А. Височина, Г. Грицик, Р. Гром'як, Л. Дорошко, Т. Євтушенко, З. Каспришин, Т. Крупеньова, О. Казанова, Т. Кучер, М. Лесюк та ін. Синтаксичні особливості ідіостилу художника слова були предметом аналізу таких учених, як Н. Грицик, С. Єрмоленко, А. Загнітко, А. Іванова, М. Ковальчук, Д. Бондаренко, В. Кононенко, Н. Тишківська та ін. Увагу привертало порівняльні конструкції (Д. Бондаренко, А. Іванова), емоційно-експресивні синтаксичні одиниці (Н. Грицик, М. Ковальчук, В. Кононенко), невласне-пряма мова (Н. Тишківська) в стилевій системі творів В. Стефаніка.

Вважаємо, потребує подальшого опису синтаксична організація новел письменника. Адже в історії української літератури та мови В. Стефанік виступив як класик жанру, як визначний майстер-новеліст. Проте специфіка ідіостилу письменника ще недостатньо вивчена.

Мета розвідки – виявити та описати характерні для новелістики Василя Стефаніка синтаксичні засоби, що формують стильову манеру митця і водночас забезпечують художньо-образну інтенсифікацію оповіді.

Завдання дослідження полягає в тому, щоб схарактеризувати визначальні риси синтаксичної організації новелістики Василя Стефаніка.

Виклад основного матеріалу. Спостереження за специфікою синтаксичної стилесистеми Стефаніка-новеліста дають підстави окреслити складники та встановити ознаки його ідіотворчості, що буде з'ясовано нижче.

Стиль новели вимагає максимально чіткого та ємнісного викладу думки. Новелі як невеликому епічному творові, в якому висвітлюється незвичайна подія або переживання, настрої персонажа, притаманні лаконізм, економність мовних засобів, точність слововираження та використання зображувально-виражальних форм. Талант новеліста полягає у вмінні знайти чи створити таку конструкцію, слово, образний засіб, які б максимально об'ємно передавали інформацію шляхом активізації мінімальної кількості одиниць. Вроджений дар Стефаніка-но-

веліста органічно поєднується з вимогами обраного жанру. Синтаксичні конструкції, що їх використовує митець, за будовою – прості структури або складні, проте, хоч і поширені, однак не обтяжені другорядними членами речення. Відтак текст легко сегментується та сприймається читачем, виклад оповіді не губиться. Домінування простих поширених неускладнених речень забезпечує вичерпність поданої інформації. Наприклад: *Лесиха повиносила все з хати до сусідів [18, с. 42], Небо дрожало разом зі звіздами. Одна впала з неба. Лесиха перехрестилася [18, с. 43].* Підтримують стиль новелістичного викладу частовживані як непоширені, так і поширені структури, ускладнені й неускладнені: *Семен іще мовчав [18, с. 48], У Романихи заслабла корова [18, с. 53], Пахло від неї слабкістю і болем страшним, аж нічим [18, с. 53], Замкнула очі [18, с. 52], Дівчата злізли з печі [18, с. 57], Не раз ранком, іще перед сходом сонця, їхав Іван у поле пільною доріжкою [18, с. 59].*

Характерні для ідіолекту В. Стефаніка речення (поширені та непоширені) з одним присудком у формі 3 особи множини чи однини минулого часу (з опущеним підметом): *Пішли [18, с. 35], Спустилися в долину до ріки [18, с. 57], Переходили ліс [18, с. 35], Заснув [18, с. 141], І побіг з мішком на плечах. Але жінка з хлопцями доганяла. Вже перед самою користою ханула за мішок [18, с. 40] На ніч лягла з дітьми спати в горі, у бур'янах [18, с. 42], І вдарила Леся по лиці [18, с. 41].* Це водночас і засіб економії мовних одиниць, і засіб концентрації уваги на повідомлюваному.

Часто автор вдається до використання речень (простих чи складних) з кількома присудками у аналогічній формі, наприклад: *Вреши ляг на землю і скинув киттар [18, с. 41]. І лежав, і свистав завзято. Підняла голову, глянула у вікно [18, с. 46], Вернувся і пішов до моста [18, с. 58], Вступив уже у воду по кістки та й задеревів [18, с. 58], Над самою рікою не міг поволі йти, але побіг і лишив Гандзуню [18, с. 57], Йшов довго лугами та став на горі [18, с. 57], Одного вечора прийшов Гриць до хати звариа дітям бараболі, посоловив та й кинув на піч... [18, с. 57].* Вертикальне та горизонтальне поєднання таких речень у тексті забезпечує створення напруги оповіді, драматизму зображуваного, сприяє вибудованню композиції та розгортанню сюжету. Це своєрідний прийом лаконізму висловлення, що пришвидшує кульмінацію, пор.:

Притулив лице до шибки, та й сльози по вікні спливли.

Виходив із льодми. На вулиці лишився сам.

Сів під мур. Тайстру поклав на коліна. [18, с. 38].

Отже, домінування простих речень – поширених і непоширених, мінімально ускладнених та неускладнених – мотивоване вимогами жанру і є показником мовної майстерності Стефаніка-новеліста. Помітне відчуття митцем фрази, висловлення, місткого конструювання синтаксичної мовної одиниці. Обрані письменником мовні форми забезпечують довершеність у передачі змісту.

Для ідіолекту В. Стефаніка характерним є уживання порівняльних конструкцій. Порівняльні структури спостережені в реченні у препозиції (*Ніби я знаю, куда вночі єї провадити? [18, с. 140]), інтерпозиції (Доньки, як зазули до неї говорили [36], Від заходу било на них світло, як від червоного каменя, тверде і стале [34], Віконце червоніло, як свіжа рана, і ляло кров на хатчину [18, с. 99], Ноги делькотіли, як підвіяні, і шпоталися [18, с. 39]) та постпозиції (Звізди мерехтіли, як золоті чічки на гладкім залізнім тоці [18, с. 36], І пани, як заяці, висувалися [18, с. 89], Увалить му ноги, як псові, аби тегав за собою*

[18, с. 41]). Митець вдається до порівняльних структур як однокомпонентних (*Ноги, синку, як коновки, набриніли... [18, с. 72], Не далекі ваші гони, кості, як мечі, із шкіри вілазе [18, с. 73], ... а рот уже розхилився, як ворота [18, с. 49], Станеш насе-ред церкви, як сновида [18, с. 49]), так і багатокомпонентних, поширених (*Та й махаєш головов, як конина на сонце, та й пускаєш нитки слини, як павук, такі тоненькі... [18, с. 49], Згори кінь виглядав, як би Іван його повісив на нашільнику за якусь велику провину, а ліва рука Івана обвивалася сітею синіх жил, як ланцюгом із синьої сталі [18, с. 59]).* Художньою виразовістю відзначаються порівняльні конструкції, що їх автор актуалізує в кінці речення. У таких випадках досягається їх логічне виділення – виникає смисловий та образно-емоційний, естетичний акцент (*В стайні запанував тяжкий відпочинок, що по утомі зораних ланів паде на стайню, як тяжкий камінь [18, с. 95], Ти зійшов, старигане, на діточий розум, та лиши дитину в супокою, не підкидай ним, як гарбузом [18, с. 46], Взяла мішок на плечі та й поволілася додому з дітьми, як пришиблена курка [42], Потім упала на солому і розтяглася, як струнка [18, с. 55]).**

Вагомим стилістичним прийомом у виразовому плані є використання повторюваних та парцельованих розгорнутих порівняльних конструкцій: *Сльози падали, як дощ. Як рапто-вий, падали, що нараз пуститься, та й незабавки уймється [18, с. 37], Заплакала за мною хата. Як дитина за мамов – так заплакала [18, с. 33].* У таких випадках увага мимоволі переноситься на порівняльний зворот та об'єкт порівняння.

Часто на основі порівняння (навколо нього) вибудовується-розгортається в образному ключі думка: *Очі його горіли, як грань від червоних язичків, що тисячами вогників розбігалися по тілі і смажили його на вуголь. Ті язички, як блискавки, літали по всіх жилих і верталися до очей. [18, с. 98].*

Поширені у новелах порівняльні речення: *Аби так моїм ворогам конати, як мені було із своєї хати віступати! [18, с. 32]. Розглядалася по стаснці, як би прощалася з кожним кутом [18, с. 55], Так тяжко дихала, як би десь глибоко в землі души-лися тисячі людей [18, с. 95].* Часто автор вдається до моделювання конструкцій з діалектним порівняльним сполучником як + частка би.

Національно-канонічним вважаємо використаний автором прийом заперечного порівняння, що пов'язує мовотворчість митця з народнопоетичною традицією: *Сільський богач Андрій Курочка сидів коло стола і обідав, – не обідав, а давився кожним куснем. [18, с. 86], Через маленьке віконце гляділа на нього осіння ніч. Десь то і не ніч, але чорна жура, що голосила по вуглах хати і дивилася на нього сивавим немилосердним оком [18, с. 87], ... О, він іде городом курочки – не іде, а скрадається під стодолу [18, с. 88], Не ніс, але біг до жида і все обзирався [18, с. 40].* Фольклорні моделі порівняльних конструкцій слугують показниками національно-мовного світогляду митця, є естетичними знаками словесно-образної етнокультури.

Поетику викладу створюють повторювані одиниці. Як відомо, повтор виступає стилістичною синтаксичною фігурою, що твориться спеціальним нагромадженням окремих мовних елементів у вигляді повторного їх використання. Наприклад: *Купить корову, та й здожне, купить свиню, та й решетину дістане [18, с. 31], Пив, а пив, а пив; пропив букату поля, пропив город, а тепер хату продав [18, с. 31], Будеш бідити змалку, а потім підеш у мамки жидам та й знов меш бідити [18, с. 58].*

Автор актуалізує повтори у мікроконтексті (у висловленні): *Камінь, вода – не я тебе буду, небого, пошивати. Камінь, – аби камінь, та й розтук би си із жєлю!* [18, с. 32], *Лиш хочу встати, а приспа не пускає, ступаю – не пускає* [18, с. 32] та у макроконтексті (на тлі новели в цілому): наприклад, анафоричний повтор конструкції **віходжу надвір** [18, с. 32], повтор слова-образу **сльоза** у новелі «Стратився», ключового слова **пила** у новелі «Святий вечір». Отже, письменник моделює тексти на основі використання як лінійно, так і вертикально розташованих повторюваних одиниць у різних їх комбінаціях, переплетеннях, взаємодії.

Митець органічно поєднує у тексті кільцевий повтор: *Йду я з хати, геть цалком вже віходжу, та й поцілуваїв-сми поріг, та й іду* [18, с. 32], *Против-см усе що до нитки. І полотно пропив* [18, с. 32], що своєрідно обрамлює висловлення, підкреслює основну думку, акцентує увагу на змісті, також градаційний повтор, що інтенсифікує оповідь: *Сиджу я та реву, так реву, якби з ні хто паси дер* [18, с. 32], *але він коні батогом та батогом* [18, с. 38], *Мури, мури, а між мурами – дороги, а дорогами – тисячі світл...* [18, с. 38], *Лиш по ногах, лиш по ногах* [18, с. 41].

Часом автор вдається до використання різних прийомів актуалізації повторюваних одиниць в мікротексті (анафоричності, градаційності та ін.). У результаті оповідь постає як емоційно-експресивний, драматичний «згусток» відтворених думок та переживань героя:

... Най пан Бог твоім дітем годить, де си поступють. Най Вам Бог усім дає ліше, як мені...

На який гапунок я маю на чужі приспі сидіти? Іду. Лиш поступив-см си, а вікна в плач. Заплакали, як маленькі діти. Ліс їм наповідає, а вони сльозу за сльозою просікають. Заплакала за мнов хата. Як дитина за мамов – так заплакала [187, с. 33].

Як й інші засоби, повторювані одиниці апелюють до розгортання сюжету в динаміці, підкреслюють емоційність думки, естетизують оповідь в цілому.

Членування тексту на абзаци засвідчує смислову сегментацію змісту оповіді. Показово, що часто абзац складається з одного (простого чи складного) речення. На тлі контексту (мікроконтексту) спостерігаємо поєднання кількох таких абзацив:

Пишов, бо стелилася перед його очима ясна і далека. Кожні ворота минав, усі білі вікна.

Любив свою дорогу, не сходив з неї ніколи.

У днину вона була безконечна, як промінь сонця, а вночі над нею всі звізди ночували.

Земля цвіла і квітами своїми сміялася до нього. Він їх рвав і затакав у свій буйний волос.

Кожна квітка кидала йому одну перлу під ноги [18, с. 83].

Уся новела «Дорога» побудована з абзацив, до яких входить одне, зрідка – двоє речень [18, с. 83–85]. Помітною є своєрідна ритміка новели (як, до речі, і всіх інших творів митця) – чітко карбована, вичерпно-стисла і послідовно-виважена.

Отже, у такому невеликому за обсягом тексті, як новела, В. Стефанік потужно використав із образно-змістовою метою структурний засіб організації тексту – абзац.

Спостережено, що митець актуалізує в тексті речення з прямою мовою (новели «Стратився», «Палій» [18, с. 96], «Лист» [18, с. 82]). Як правило, це не поодинокі речення, а цілі абзаци з низкою конструкцій з прямою мовою. Відтак постає корпус одиниць з прямою мовою, об'єднаних ідейно-тематичним змістом, які передають емоційний стан персонажа, також слугують розгортанню оповіді.

Привертає увагу просодика тексту як засіб стильової та образно-змістової організації новелістичного жанру. Автор створює відповідну емоційну тональність, обираючи певний ритмічний малюнок оповіді. Ритм виникає на основі чергування синтаксичних структур. Наприклад, у новелі «Палій» послідовно, протягом усієї текстової канви, спостерігаємо актуалізацію речень з однорідними членами, здебільшого присудками. Поєднання в абзаци, ССЦ таких речень забезпечує рівномірність, злагодженість, плавність викладу, також сприяє послідовному динамічному розгортанню думки, її лейтмотивної реалізації. Як-от: *Федір потім ніколи не ходив до стайні і не говорив з наймитами. Спав у stodолі і не показувався на очі. По Великодні Марія віддалася за фірмана і переходила з ним на службу до другого пана. Федір вийшов з ними за браму і попрощався* [18, с. 95]. Або: *Федір виліз із ясел і ляг під брамою на в'язку соломи* [18, с. 95], *Стайня стогнала, позівала, зі сну говорила* [18, с. 95] *На тлі всього тексту послідовно Федір стояв серед панського гумна і сумно дивився на рядом плугів...* [18, с. 94], *Федір з гумна дивився на ті хатки і щось заперечив головою* [18, с. 94], *Коло ясел стояли воли двома довгими лавами і ліниво жували сіно. Коло кожних чотирьох сидів погонич і дозирає, аби під себе не викидали. Між тими длавами сиділи на землі плугатарі і сівачі. Латали собі постолі, стягали мотузками сердачини і направляли істики* [18, с. 94–95], *Він роздер сорочку в пазусі, скинув її і штурнув під воли* [18, с. 97], *Гриз кулаки, бив чолом до стіни, аби вогонь з очей випав. Запалився, чув, що з нього бухає полонь, ймався руками за очі* [18, с. 98–99],... *а десь з-під землі добувалися скажені голоси і зараз пропадали. Хати оживали, дрожали, смажилися в огні* [18, с. 99].

Фактично кожна новела відзначається наявністю симетричних конструкцій з дієсловами-присудками. Як правило, таких дієслів у реченні – дві одиниці, зрідка спостерігаємо наявність трьох дієслівних компонентів:

У кутику на лавці сидів мужик та плакав [18, с. 37], *Тепер хлопці підбігли і почали валити бучками по ногах* [18, с. 41], *Вони не сміли приступити і бити тата* [18, с. 41], *І плювала кров'ю, і синіла, але тримала за руки* [18, с. 41], *Взяла мішок на плечі та й поволілася додому з дітьми, як пришиблена курка* [18, с. 42].

Здебільшого дієслівні компоненти розташовуються в кінці речення: *... а Лєсь і Лєсиха стояли закаменілі, покервавлені і не рушалися з місця* [18, с. 41], *Хлопці стояли подалік і дивно дивилися на тата* [18, с. 42]. Часто цілий абзац виявляється побудованим за таким зразком:

Вечором сидів Михайло на лаві та й держав на колінах Андрія. Вогонь палахкотів у печі і освітлював хату червоним світлом. Михайлиха сиділа перед печею та варила вечерю [18, с. 46].

Домінування прямого порядку слів у тексті забезпечує чіткість викладу та точність розуміння змісту: *Такого ніхто не чув та й не буде чути* [18, с. 42], *Семеніха аж заплакала, аж затремтіла* [18, с. 49].

Карбовано чітку, виважено точну ритміку новелістичного тексту створюють ідентичні за структурою (зовнішнім оформленням) порівняльні конструкції, що актуалізовані в кінці речення:

Старий схливав, як мала дитина. Плач і колія відкидали сивою головою, як гарбузом. Сльози плули, як вода з нори [18, с. 38].

Висновки. Отже, синтаксична організація новелістики В. Стефаніка – проста і разом з тим унікальна, як і його ідіолект, манера мовотворення, художнє мислення в цілому. Стилістична і стильова система письменника є органічною та мотивованою, співвіднесеною з творчою манерою прозаїка, його уподобаннями, нахилами, обраними стильовими домінантами, вимогами жанру. Концентрація уваги на змістові повідомлюваного стимулює обрання такої мовної форми викладу, завдяки якій вдається не відволікати увагу на орнаментальність, уникати нагромадження синтаксичних одиниць, за якими «губиться», «розтікається», «завуальовується» думка. Художні висловлення Василя Стефаніка – зразок точного, невимушеного і довершеного використання синтаксичних ресурсів мови з естетичною метою.

Переконуємося, що актуалізовані митцем синтаксичні засоби як форми втілення думки дозволяють максимально лаконічно передати місткість змісту, глибину драматизму та трагедійності повідомлюваного.

Ідіостиль В. Стефаніка слугує переконливим доказом оригінальності жанру новели та засвідчує його вправність, витончений мовнообразний артистизм у цій царині літературної творчості.

Література:

- Бахтин М.М. Вопросы литературы и эстетики. Исследования разных лет / М.М. Бахтин. – М. : Худож. лит., 1975. – 540 с.
- Беценко Т.П. Стилістика сучасної української мови. Фоніка / Т.П. Беценко, І.Б. Голуб. – Суми : Мрія, 2015. – 324 с.
- Бовсунівська Т.В. Основи теорії літературних жанрів: [монографія] / [Т.В. Бовсунівська]. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2008. – 519 с.
- Голуб І.Б. Стилістика російського мови / І.Б. Голуб. – М. : Айрис, 1997. – 442 с.
- Голянич М.І. Внутрішня форма слова і художній текст / М.І. Голянич. – Івано-Франківськ : Плай, 1997. – 178 с.
- Голянич М.І. Лінгвістичний аналіз тексту: словник термінів / М.І. Голянич, Н.Я. Іванишин, Р.Л. Ріжко, Р.І. Стефурак ; Прикарп. нац. ун-т ім. В. Стефаніка. – Івано-Франківськ : Смік, 2012. – 391 с.
- Єрмоленко С.Я. Мовно-естетичні знаки української культури / С.Я. Єрмоленко. – Київ : Інститут української мови НАН України, 2009. – 352 с.
- Єрмоленко С. Нариси з української словесності (стилістика та культура) / С. Єрмоленко. – Київ : Довіра, 1999. – 431 с.
- Єрмоленко С.Я. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / С.Я. Єрмоленко, С.П. Бибик, О.Г. Тодор. – К. : Либідь, 2001. – 224 с.
- Кононенко В.І. Грамматическая стилістика російського мови / В.І. Кононенко. – К. : Рад. школа, 1981. – 240 с.
- Літературознавча енциклопедія: у 2 томах / авт.-уклад. Ю.І. Ковалів. – К. : ВЦ «Академія», 2007.
- Мацько Л.І. Стилістика української мови: підручник / Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько; за ред. Л.І. Мацько. – К. : Вища школа, 2003. – 462 с.
- Мацько Л. Українська мова в освітньому просторі: [навчальний посібник для студентів-філологів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»] / [Л. Мацько]. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. – 607 с.
- Мацько Л.І. Лінгвістичний аналіз тексту. Практикум / Л.І. Мацько, Н.М. Цівун. – Тернопіль : Мальва-ОСО, 2015. – 120 с.
- Нариси з поезики української літератури кінця – першої половини ХХ ст. / відп. ред. С.І. Хороб. – Івано-Франківськ : Плай; Святин : Прут Принт, 2000. – 232 с.
- Николина Н.А. Филологический анализ текста / Н.А. Николина. – М. : Академия, 2007. – 272 с.
- Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / О.О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2006. – 716 с.
- Стефанік В. Вибрані твори / В. Стефанік. – Харків : Веста : Ранок, 2003. – 192 с.
- Хороб С.І. Категорії драматичного і трагічного / С.І. Хороб // Василь Стефанік – художник слова. – Івано-Франківськ, 1996. – С. 51–65.
- Хороб С.І. Функціональні і структурні особливості новелістики Василя Стефаніка / С.І. Хороб // Василь Стефанік і українська культура. – Івано-Франківськ, 1991. Вип. 2. – С. 108–110.

Беценко Т. П. Идиостиль Василя Стефаніка: синтаксические средства поэтики

Анотация. В статье представлена попытка описать стилевые и стилистические доминанты творческой манеры новеллиста. Внимание сосредоточено на анализе синтаксической организации произведений художника слова. Предложен обзор ключевых признаков, характерных для синтаксиса новелл писателя. Обоснован в общих чертах стилистический потенциал синтаксических структур в произведениях автора.

Ключевые слова: идиостиль, идиолект, синтаксис художественного языка, стилистические средства синтаксиса, поэтика синтаксических структур.

Betsenko T. Idiostyle Vasyl Stefanik: syntax poetics means

Summary. The article is an attempt to describe the style and stylistic dominant artistic style novelist. Attention is focused on the analysis of the syntactic organization of the artist's words. A review of the key features specific to the syntax of short stories writer. It settled in general stylistic potential of syntactic structures in the author's works.

Key words: idiostyle, idiolect, syntax of the language of art, stylistic means of syntax, poetics syntactic structures.